

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Adalet Bakanı Akın Gürlek** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ceylan AKÇA CUPOLO

Diyarbakır Milletvekili

Diyarbakır Lice'de 8 Aralık 1996 tarihinde gözaltına alındıktan sonra bir daha kendisinden haber alınamayan Mahmut ÖNERARI da zorla kaybettirilenlerdendir. İHD'nin kayıp yakınlarıyla beraber basına yaptığı açıklamasına göre; "Diyarbakır'ın Lice ilçesi Yaprak köyünde dünyaya gelen Mahmut Önerarı köyüne sık sık baskın yapan askerler tarafından gözaltına alınıyordu. Bu baskılar yüzünden ailesiyle birlikte Diyarbakır'a yerleşti. Lice-Diyarbakır arasında dolmuş şoförü olarak çalışıyordu. 08 Aralık 1996 tarihinde çalıştığı yazıhaneye gittiğinde **sivil polisler** yanına gelerek "*Mahmut ÖNERARI sen misin?*" diye sordu. Lice yolu üzerinde bulunan Angule Karakolundan kendisi hakkında şikâyet olduğu söylendi. Sonra da darp edilerek 21 AV 305 plakalı beyaz renkli bir araca zorla bindirilerek gözaltına alındı. Orada bulunan ve onula birlikte ailesini de tanıyan yolcular sivil polisler tarafından gözaltına alındığına tanıklık etti. Olaya tanıklık edenler Mahmut'un ailesini arayarak yaşananları anlattı. Ailesi haberdar olur olmaz yazıhaneye gitti ancak o zamana kadar Mahmut Önerarı götürülmüştü. Mahmut Önerarı'nın babası savcılığa giderek oğlunun nerede tutulduğunu öğrenmek istedi ancak dilekçesi savcılık tarafından teslim alınmadı. Emniyet Müdürlüğüne oğlunu sormak için giden baba orada oğlunun fotoğrafını gördü. Emniyet Müdürlüğü'nün Mahmut'un gözaltına alındığını doğrulaması üzerine aile onun savcılığa çıkarılacağı zamanı beklemeye başladı. Ancak tüm ısrarlara rağmen ailesi Mahmut ÖNERARI ile görüştürülmedi. Olay tarihinde Rıdvan Güler, Diyarbakır Emniyet Müdürüydü. İki hafta sonra 23 Aralık 1996'da, Diyarbakır Eğil'li bir aile kendi yakınlarını ararken Önerarı'nın cansız bedenine ulaştı ve ailesini haberdar etti. Mahmut ÖNERARI, Atilla Korkmaz isimli başka bir kişiyle birlikte başlarına silahla ateş edilerek öldürülmüştü. Uluslararası Af Örgütü'nün 8 Ocak 1997'de yayınladığı bir rapora göre Mahmut ve Atilla'nın elleri ve ağızları bantlanmıştı. Mahmut'u teşhis eden babası, bedeninde morluklar ve boynunda ipe boğulduğunu gösteren izler olduğunu gördü. Aile Mahmut ÖNERARI'nın cansız bedenini Diyarbakır'a getirerek burada defnetti. Mahmut kaybedildiğinde yirmi beş günlük olan bebeği olaydan bir süre sonra vefat etti. Olayın hemen ardından Önerarı ailesi Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü ve Diyarbakır DGM'deki Cumhuriyet Başsavcılığına başvuru yaptı. Akabinde İnsan Haklarından Sorumlu Devlet Bakanı Lütfü Esengün'e başvuruda bulundu. Ancak ailenin tüm hukuki girişimleri sonuçsuz kaldı."

Bu bağlamda;

1. Önergede bahsedilen ve zorla kaybettirilenlerin akıbeti ne olmuştur? Cenaze ve/veya mezar yerleri nerededir?
2. Bu olaydaki failer/azmettiriciler/devletle ilişkili paramiliter odaklar açığa çıkarılmış, yargılanmış ve cezalandırılmış mıdır?
3. Kişinin akıbeti ortaya çıkıncaya kadar hukuken kesintisiz bir biçimde işlenmeye devam eden bir suçta, hangi kanun maddesi zamanaşımından bahsederek faili korurken, geride kalanların ömür boyu sürecek adalet arayışına bir son tarih koyabilir?
4. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) *yaşam hakkı ihlali, etkin soruşturma yürütmemek ve işkence yapmak* suçlarından oybirliğiyle Türkiye'yi mahkûm ettiği dosyalar, söz konusu kararların ardından neden yeniden açılmamış, failerin/azmettiricilerin/devletle ilişkili paramiliter odakların cezalandırılması için neden somut adımlar atılmamıştır?
5. Kamuoyunda politik faili meçhul dosyalarını da etkin biçimde soruşturması, uluslararası hukuka ve vicdanlara aykırı olarak zamanaşımı gerekçesiyle kapatılan dosyaları yeniden açması umulan Faili Meçhul Suçları Araştırma Daire Başkanlığının yanına faili belli olan suçlar için de Gözaltında Zorla Kaybetme Suçları Araştırma Dairesi kuracak mısınız?